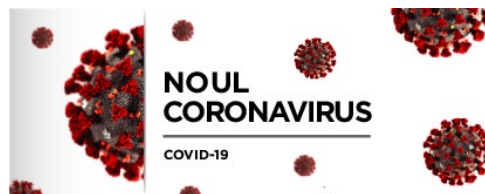

RESTRUCTURAREA ACCELERATĂ – CREDITORI SOLIDARI DE NEVOIE SAU LA NEVOIE?

În epoca juridică pre-covid prin solidaritatea creditorilor înțelegeam drepturile comune ale creditorilor. Timpurile noi impun o paradigmă nouă a abordărilor, iar izolarea oamenilor se va înlocui (sau completa) cu colaborarea instituțiilor.

La 27 martie 2020 Banca Națională a Moldovei a [decis](#) că băncile pot amâna sau modifica termenul și/sau suma plăților scadente până pe 30 iunie 2020 la creditele acordate agenților economici, fără subclasificarea lor și formarea fondului de risc suplimentar. Decizia se referă la persoanele juridice cărora le-a fost afectată temporar situația financiară urmare stării de urgență și consecințelor economice generate de COVID-19.

Respectiv, s-a creat o premisă juridică sănătoasă pentru ca băncile să accepte restructurarea creditelor pentru întreprinderile afectate, individual sau împreună (în mod solidar) cu alți creditori. În cel din urmă caz, când întreprinderea afectată de criză are diferiți creditori, inclusiv bănci, organizații de credit nebanca, furnizori de bunuri și servicii care au acceptat plata amânată, statul cu plățile impozitare, se impune un soi de solidaritate a creditorilor, care volens-nolens se vor așeza la masa (sau zoom-ul) de discuții, pentru a conveni asupra restructurării plăților.

Este clar, fără multe explicații, că tot mai multe afaceri intră în dificultate financiară. Este la fel de clar că, pentru moment, statul nu are soluții juridică definite pentru aceste situații, nu a fost o prioritate. O atare soluție este, în viziunea noastră, **procedura de restructurare accelerată**.

Procedura este reglementată de proiectul modificărilor la Legea insolvenței, [aprobat](#) în prima lectură de Parlament în decembrie 2018. Modelul propus, bazat pe conceptul internațional de "plan pre-negociat", constă în următoarele:

- 1) întreprinderea în dificultate financiară poate preveni intrarea în insolvență, prin negocierea cu clasele de creditori afectați a unui **plan de restructurare extra-judiciară**;
- 2) doar creditorii **a căror creanțe se vor modifica** (prelungi, reduce, etc.) sunt invitați la negocierea planului de restructurare;
- 3) pentru perioada negocierilor (maximum 2 luni), la cererea debitorului judecata poate **suspenda executările silite individuale**;
- 4) în cazul de reușită a negocierilor, planul va fi votat și supus **aprobării instanței de judecată**.

Restructurarea accelerată, fie în modelul "pre-negotiated" fie în cel "pre-packaged", există și lucrează în multe jurisdicții avansate. În Franța este vorba de proceduri de salvagardare (procédure de sauvegarde), salvagardarea accelerată (sauvegarde accélérée) sau mandat ad-hoc, în Polonia - aranjament accelerat sau remediere, în România - mandat ad-hoc sau concordat preventiv, în toate însă la origine este ideea de negocieri colective între debitori, pe de o parte, și creditorii principali (mai puțin creditorii salariați, de regulă).

Prin ce este mai bună această procedură decât cea existentă azi:

1. Nu se cere acordul unanim al creditorilor, deci un creditor nu poate bloca procesul de restructurare. Pentru că au o motivație diferită, creditorii rar se înțeleg; în practica noastră în procese de insolvență creditorii privați și cei publici (fiscul, CNAS, CNAM) au deseori poziții ireconciliabile, care pot băga în comă debitorul. De regulă, creditorii privați (băncile, OCN-urile, furnizorii, locatorii, etc.) sunt mai flexibili, în timp ce statul, reprezentat prin funcționarii din organele de stat respective, au o marjă de flexibilitate mult mai redusă. Deci, înainte ca criza să-i așeze pe creditori la masa solidarității, statul trebuie să-i echipeze corespunzător. În context, decizia sus-numită a BNM este extrem de bine-venită, trebuie preluată și în sectorul nebanca (ne așteptăm ca în zilele apropiate CNPF să emită o decizie similară, în raport cu OCN-urile) și, poate chiar mai important, să fie stabilit un mecanism de restructurare (amânare, anulare a amenzilor și penalităților) a datoriiilor la impozite.
2. Previne intervenția instanțelor de judecată, a căror activitate a fost practic înghețată pentru perioada stării de urgență.

În primul rând, cauzele civile, în particular cele de încasare a datoriei și executarea garanțiilor, au fost suspendate de drept (prin Dispoziția nr.1/2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale), deci nu se pune problema suspendării individuale a executorilor, pentru perioada negocierilor.

În al doilea rând, perioada stării de urgență (dacă nu va fi prelungită) corespunde cu perioada legală (prevăzută de proiectul de lege) pentru negocieri, care vor derula în funcție de schimbarea continuă a circumstanțelor, care la rândul său poate fi atât pozitivă sau negativă. Evident, acest calcul este valabil doar dacă autoritățile de stat nu întârzie cu adoptarea și punerea în aplicare atât a modificărilor sus-numite la Legea insolvenței, cât și a măsurilor legale care ar permite restructurarea datoriilor la impozite, pentru întreprinderile în dificultate financiară.

În al treilea rând, odată cu adoptarea de Parlament a modificărilor sus-numite, CSE ar putea permite aprobarea, de către instanțele de insolvență, a planurilor de restructurare pre-negociate și, ca efect, reluarea sau continuarea activității debitorului. Astfel de procese pot avea la distanță, cu înregistrarea audio (care oricum se făcea și până la criză) și cu respectarea termenelor restrânse inerente procedurii de restructurare accelerată (cunoscută și ca expeditivă - *expedited reorganization proceedings* - conform Ghidului Legislativ UNCITRAL privind Legea Insolvenței, care îi dedică un întreg capitol).

3. Previne intrarea în faliment și lichidarea întreprinderii debitoare. Și până la criză insolvența de regulă ducea la faliment și decimarea debitorului, cu pierderi majore pentru creditorii (răspunderea subsidiară lucrând destul de prost, debitorul era deseori cel care avea de pierdut cel mai puțin, evadând cu mașina tocmai ștearsă din bilanțul întreprinderii, în ajun de faliment). În condițiile crizei, când cererea și lichiditatea scad puternic, bancruta și vânzarea activelor întreprinderii sunt soluții și mai puțin potrivite, creditorii devenind în mod natural mai înclinați spre negociere și restructurare.

Procedura curentă de restructurare, prevăzută de Legea insolvenței, nu răspunde cerințelor restructurării rapide extra-judiciare, practica demonstrează acest fapt. Procesele durează mulți ani, iar creditorii sunt de regulă înlăturați de la gestiunea afacerii debitorului (sau nu se înțeleg, din motivele indicate mai sus).

4. Este (gândită a fi) rapidă și rezultativă. Este un soi de autoizolare a întreprinderii, în sensul datoriilor. O intervenție rapidă la nivel de întreprindere ar preveni efectul de contagiune financiară, transmisă prin lanțul valoric atât furnizorilor (pe partea de input) cât și clienților (pe partea de output). Cancelariile statelor UE au înțeles deja să aplice măsuri de sprijin a afacerilor în criză de-a lungul lanțului de valori, nu a unor verigi ale acestuia, la fel ca și medicina tradițională, care implicit se va reorienta la tratarea corpului, nu a organului.

Toate termenele de procedură (admiterea cererii introductive, verificarea și validarea creanțelor, votarea și confirmarea planului de restructurare) sunt mai scurte în comparație cu restructurarea ordinară, respectiv incertitudinea financiară a creditorilor este mai mică, la fel cum ar trebui să fie și pierderile (mai bine zis venitul neîncasat) pe urma aplicării procedurii.

Roger Gladei, avocat
Managing Partner BAA Gladei și Partenerii